

PARLAMENT DE CATALUNYA

Declaració de la Junta de Portaveus del Parlament de Catalunya amb motiu del Dia Internacional de Tolerància Zero amb la Mutilació Genital Femenina

Tram. 401-00046/13

La mutilació genital femenina és una violació greu dels drets humans i de la salut i la integritat de les dones i les nenes. Es tracta d'una forma de violència masclista que pretén desposseir les dones de llur dret al goig. Cal remarcar la seva condició de violència masclista, ja que sovint la mutilació genital femenina és tractada des del fonamentalisme com una qüestió merament cultural.

La mutilació genital femenina és considerada internacionalment com una violació dels drets humans. Es calcula que 200 milions de dones i nenes vives actualment han estat sotmeses a aquesta pràctica en diversos països d'Àfrica, l'Amèrica Llatina, Àsia i l'Orient Mitjà. Estudis recents estimen que 2 milions addicionals de nenes poden estar ara en risc de patir-la, a causa de l'impacte de la Covid-19, que va aturar viatges programats per a dur a terme les mutilacions.

A Catalunya, gràcies a la tasca comunitària de les dones africanes autoorganitzades, a les polítiques públiques per a l'erradicació d'aquesta pràctica com a violència masclista i a l'aplicació de protocols de departaments com Salut, Drets Socials o Interior, i també al paper cabdal de les llevadores i les infermeres de tots els àmbits, el nombre de casos detectats ha baixat dràsticament des del 2016 fins a arribar a cinc l'any 2021. Tanmateix, globalment, els índexs generals de mutilació genital femenina augmenten com a conseqüència del creixement de la població mundial. Segons l'Organització de les Nacions Unides, enguany gairebé 4,4 milions de nenes correran el risc de patir aquesta pràctica, nombre que equival a més de 12.000 casos diaris.

Les conseqüències de la mutilació genital femenina en la salut tant física com mental de les dones s'han demostrat desastroses. Les afectacions més evidents inclouen les hemorràgies, el risc de patir infeccions, el xoc sèptic, la retenció i la incontinença urinàries, còlics menstruals intensament dolorosos, disfunció sexual i complicacions en el part, entre d'altres. Des del punt de vista psicològic, les dones que han estat sotmeses a la mutilació genital experimenten depressió, ansietat, manca d'autoestima, sentiment d'ésser incompletes i dificultats per a gaudir de les relacions sexuals, entre altres estats emocionals.

Les entitats i organitzacions de dones africanes i afrodescendents i d'altres que hi donen suport s'han unit per denunciar que desgraciadament la mutilació genital continua essent un problema de salut pública en molts llocs. Exigeixen que, als països on es practica, s'elaborin les lleis pertinents i es mobilitzin els recursos necessaris per a dur a terme una tasca de sensibilització. Tot i que en alguns d'aquests països s'han produït avenços importants, encara hi ha vulneracions de les lleis que prohibeixen l'exercici

PARLAMENT DE CATALUNYA

d'aquesta pràctica. Avui dia es continua practicant la mutilació genital clandestinament i se n'eludeixen les conseqüències.

Cal continuar reivindicant també com a compromís de país la lluita contra aquesta forma de violència de gènere, recollida com a forma de violència masclista en la llei del Parlament, aquí a Catalunya, una terra on viuen milers de persones procedents de països en què es practica la mutilació genital femenina.

L'any 2002, per encàrrec del Parlament de Catalunya, es va elaborar per primer cop un protocol d'actuació per a prevenir la pràctica de la mutilació genital i protegir totes les nenes que poden estar en risc o que en són víctimes. Malauradament, aquest protocol, revisat al febrer del 2008, no reflecteix totes les necessitats de les comunitats en qüestió.

El protocol, tal com també estableix el Codi penal, preveu la persecució punitiva dels progenitors de les nenes que hagin estat mutilades, fins i tot d'aquelles que arriben a Catalunya a través d'un procés de reagrupació familiar. La llei no reconeix que les mares d'aquestes nenes són alhora víctimes de la mateixa pràctica i, per tant, les criminalitza. L'experiència demostra que les lleis no sempre protegeixen a qui han de protegir, tal com s'ha pogut constatar al llarg dels anys amb les normes que s'han elaborat en matèria de violència masclista.

Reconeixent la bona fe que hi ha darrere de l'elaboració d'aquest protocol i tenint ben clara la importància que hi hagi mesures legals per a lluitar contra aquesta pràctica, les entitats i organitzacions esmentades remarquen la importància de considerar el paper de les comunitats a l'hora de prendre decisions sobre qüestions que els afecten directament.

Els reptes que afronta actualment el protocol tenen a veure amb la manera d'incorporar les opinions, experiències, demandes i necessitats de les comunitats afectades per tal de poder generar els canvis necessaris per a eliminar aquesta pràctica. És des d'aquesta perspectiva que s'ha iniciat el canvi i l'actualització del protocol d'abordatge de la mutilació genital femenina a Catalunya.

Per a avançar cap a l'erradicació de la mutilació genital, és fonamental la participació integral de les comunitats que la practiquen. És hora de treballar per assegurar la presència d'aquests col·lectius en els espais de decisió i perquè es reconegui la professionalitat de les tasques que duen a terme, sense les quals no seria possible aquesta lluita.

Per tot això, el Parlament de Catalunya expressa el seu compromís inequívoc amb la lluita per l'eliminació de la mutilació genital femenina a Catalunya i arreu, i el seu reconeixement de la feina que duen a terme les persones, organitzacions i entitats en les tasques de sensibilització, prevenció i intervenció en aquesta matèria.

PARLAMENT DE CATALUNYA

El Parlament de Catalunya reconeix la necessitat d'un enfocament interseccional que tingui en compte les diverses violències transversals en les comunitats que practiquen la mutilació genital. La prevenció, protecció, formació, assistència integral i reparació són essencials per a acompanyar les dones i nenes víctimes de la mutilació. Cal un enfocament lliure d'estigmes, racisme i revictimització. A més, és important la formació dels professionals de la integració social i la salut perquè sàpiguin reconèixer el grau de vulnerabilitat de les nenes que viuen a Catalunya, amb la col·laboració de les entitats socials conformades per persones de la comunitat en què es practica, ja que són les que coneixen millor la problemàtica.

Així mateix, el Parlament de Catalunya reconeix la necessitat de vetllar per la protecció de les nenes i dones víctimes i de donar-los suport des dels sectors del treball, la salut i l'educació, oferint serveis que puguin pal·liar els danys psicològics i traumàtics que aquestes pràctiques ocasionen.

Finalment, el Parlament de Catalunya reconeix la necessitat de donar suport a les organitzacions de dones africanes que treballen transversalment a Catalunya i als països en què es practica la mutilació genital, per tal d'elaborar una estratègia d'acció conjunta per a prevenir aquesta pràctica i posar fi a la situació de vulneració dels drets humans de les dones i les nenes.

Palau del Parlament, 7 de febrer de 2024

Dani Cornellà Detrell
Portaveu del GP CUP-NCG

Alícia Romero Llano
Portaveu del GP PSC-Units

Marta Vilalta i Torres
Portaveu del GP ERC

Mònica Sales de la Cruz
Portaveu del GP JxCat

David Cid Colomer
Portaveu del GP ECP

Anna Grau Arias
Portaveu del GP Cs